

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-687/22-H

Název	Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou
Sídlo	Pohoří 96, 518 01 Dobruška
E-mail	zspohori@seznam.cz
IČ	70157324
Identifikátor	600097382
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Eva Bělohávková
Zřizovatel	obec Pohoří
Místo inspekční činnosti	Pohoří 96, 518 01 Dobruška
Termín inspekční činnosti	8. 6. – 10. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Škola má pět ročníků spojených do tří tříd. V nich se ve školním roce 2021/2022 v době inspekční činnosti vzdělávalo celkem 37 žáků. K pravidelné denní docházce do školní družiny bylo v jednom oddělení zapsáno 30 účastníků zájmového vzdělávání. Školní stravování je smluvně zajištěno jiným právním subjektem. Podrobné informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.zspohori.estranky.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od roku 1997. K řízení školy využívá své dlouholeté zkušenosti. Koncepce vytvořená pro období 2017 – 2022 obsahovala spíše obecné cíle bez stanovení konkrétních kroků, jak těchto cílů dosáhnout, i bez časového vymezení nebo personální odpovědnosti za danou oblast. Kontrolní činnost provádí ředitelka školy průběžně, v případě problémů přijímá vhodná opatření pro jejich řešení. Přesto byly zjištěny nedostatky v počtu známek u předmětů s výchovným zaměřením a v zápisech klasifikace, které často nepřinášely konkrétní informaci o obsahu hodnocení. Pedagogický sbor školy je dlouhodobě stabilní, což má pozitivní dopad na vzájemnou komunikaci a spolupráci, ve školním roce 2021/2022 byl posílen o asistentku pedagoga. Její kooperace s uvádějí učitelkou je promyšlená, avšak nebyly stanoveny konkrétní cíle a úkoly, jejichž naplněním by ředitelka školy získala zpětnou vazbu o posunu v kvalitě práce asistentky pedagoga. Vnitřní informační systém je funkční. Jeho základem je každodenní kontakt všech zaměstnanců. Při ranních schůzkách si pedagogové pravidelně sdělují důležité aktuální informace o žácích i chodu školy. Tato neformální setkání jsou doplněna jednáními pedagogické rady a provozními poradami.

Ředitelka školy klade důraz na profesní rozvoj svůj i ostatních vyučujících a vytváří pro něj příhodné podmínky. Na základě určených priorit a potřeb školy zpracovala plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který učitelkám umožňuje posilovat svou odbornost, sledovat nové trendy ve vzdělávání a reflektuje i jejich profesní zájem. Všechny vyučující např. prošly školením k formativnímu hodnocení, jehož prvky se postupně snaží zapojovat do výuky a práce se žáky. Informace ze vzdělávacích akcí pedagogové průběžně sdílejí. Hospitační činnost ředitelky školy se na využití nových poznatků ve výuce cíleně nezaměřuje. Probíhá podle aktuálních potřeb a organizačních možností, avšak pouze v základní škole, sledování úrovně zájmového vzdělávání se neuskutečňovalo. Hospitační záznamy obsahovaly hodnocení sledovaných jevů, ale chyběla konkrétní doporučení vyučujícím pro další práci, jejichž naplnění a dopad na zkvalitnění poskytovaného vzdělávání by bylo při následné hospitaci vyhodnoceno.

Ředitelka školy využívá finanční prostředky z běžných zdrojů i z projektové činnosti ke zlepšení materiálního vybavení školy a jejímu celkovému rozvoji. Výraznou finanční podporu poskytuje škole její zřizovatel. Prostředí školy působí přívětivě, je vkusně vyzdobeno pracemi žáků. Prostorové a materiální podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů, avšak v některých oblastech ne zcela dostatečně. Škola pro výuku tělesné výchovy využívá obecní tělocvičnu a pozemek kolem své budovy. Jeho nová parková úprava však není optimální pro realizaci venkovních sportovních aktivit, výuku s environmentálním zaměřením nebo činnost školní družiny. Důležitým partnerem je pro školu místní mateřská škola. Základní škola zve děti i jejich rodiče na akce, které pořádá, zajišťuje také prohlídku budovy školy a návštěvu dětí v 1. třídě. Systematické posilování spolupráce s mateřskou školou je jedním z koncepčních záměrů ředitelky školy pro další

období. Přínosem z hlediska současných problémů se zajištěním dopravy na různé akce je nově spolupráce s místními hasiči. Ředitelka školy také navázala kooperaci s malotřídními školami z Rychnovska za účelem sdílení manažerských i pedagogických zkušeností, žáci školy se v rámci této spolupráce zapojili do přírodovědné soutěže.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Všechny vyučující byly velmi dobře připraveny. Žáci pracovali s přirozenou kázní a respektem k nastaveným pravidlům, která měli dobře upevněná. Vyučující vhodně vedly žáky také k vytváření a posilování správných pracovních návyků. Většina hodin byla dobře organizačně zvládnutá, výuka měla spád, různé činnosti či práce učitelky s jednotlivými ročníky ve třídě se rovnoměrně střídaly. To přispívalo k aktivizaci žáků, podpoře pozornosti a vysoké míře jejich zapojení do výuky. V některých hodinách však byla zaznamenána dlouhá samostatná práce žáků bez průběžné zpětné vazby učitelky, při frontální výuce pak byli žáci spíše pasivními příjemci hotových poznatků. Na začátku hodin učitelky seznamovaly žáky s obsahem a tématem výuky, v naprosté většině případů však nestanovily žákům vzdělávací cíl, jehož mají dosáhnout. V návaznosti na tuto skutečnost nebyly efektivně využity závěry hodin. Chybělo shrnutí probraného učiva a ověření si, zda a jak mu žáci porozuměli, co a do jaké míry se naučili. Vyučující většinou ukončovaly hodinu bez jejího zhodnocení, případně se vyjadřovaly jen stručně a obecně. V jedné hodině zapojila učitelka sebehodnocení žáků, ale pouze pomocí gest bez vysvětlujícího slovního komentáře. Pro vyšší názornost výuky a motivaci žáků k učení vyučující často zapojovaly práci s různorodými pomůckami i předměty běžné potřeby, propojovaly učivo se situacemi z každodenního života a se zkušenostmi žáků, přirozeně zařazovaly mezipředmětové vztahy, a to i ve výuce výchov. Průběžně si ověřovaly porozumění zadané práci, pro zřetelnou oporu často používaly tabuli a přehledy učiva. Návodnými otázkami vedly žáky k odhalení chyby či ke správnému pracovnímu postupu. Digitální technika byla použita okrajově, pokud ji vyučující zařadily, byla pro žáky vhodným motivačním prvkem. V případě kvalitního vedení učitelkou a v připravené vzájemné spolupráci byla přínosem pro práci žáků a eliminaci časových prodlev činnost asistentky pedagoga, která pomáhala s udržení pozornosti žáků, kontrolou jejich práce i organizací činností v průběhu hodiny. Diferenciace výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spočívala hlavně v poskytnutí dostatku času, krácení textů, podpoře od asistentky pedagoga či možnosti využívat podpůrné materiály a pomůcky. Cílená individualizace práce však s ohledem na obsah či náročnost úkolu zaznamenána nebyla. Rozdílné pracovní tempo žáků vyučující v některých případech funkčně reflektovaly v množství zadaných úkolů či v zapojení žáků do pomoci spolužákům nebo kontroly jejich práce, a to i mezi ročníky. Ne vždy však učitelky žákům s rychlejším tempem umožnily využít jejich schopnosti a časové možnosti. V řadě hodin vyučující nezařadily pohybové či relaxační činnosti pro psychohygienu žáků a podporu jejich soustředění. V komunikaci převažovala aktivita pedagogů, žáci měli pro své vyjádření méně prostoru, nebyli systematicky vedeni k souvislému verbálnímu projevu. Na druhou stranu i nejmladší žáci byli pobízeni k upevnování a užívání správných odborných pojmů. Jen ojediněle žáci samostatně vyhledávali informace z různých zdrojů či pracovali s problémem. Stejně tak aktivity podporující spolupráci žáků vyučující zařazovaly v nízké míře, ale byl zaznamenán případ zdařilé skupinové práce. Ve sledované hodině předmětu speciálně pedagogické péče učitelka účelně využívala adekvátní pedagogické postupy i pomůcky a zařazovala úkoly v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami žáků.

Kvalitní zájmové vzdělávání ve školní družině přirozeně navazovalo na výuku a prostřednictvím rozmanitých činností podporovalo všestranný rozvoj žáků. Vyznačovalo se využíváním pestrých metod a forem práce, promyšleností jednotlivých aktivit a důrazem na utváření a posilování kladných vztahů mezi žáky. Vychovatelka zohledňovala individuální potřeby jednotlivých žáků, vhodně diferencovala činnosti na základě okamžitého vyhodnocení situace. Odpočinkové činnosti a relaxace se účelně střídaly s vycházkami a aktivním pohybem v blízkém okolí školy. Žáci neformálně komunikovali, spontánně diskutovali k daným tématům a učili se naslouchat druhým. Při všech činnostech vládla přátelská atmosféra spojená s oboustrannou důvěrou a ohleduplností. Vychovatelka smysluplně využívala nastalé situace k podpoře vzájemných vztahů mezi žáky a rozvoji jejich sociálních dovedností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující získávají podklady pro hodnocení vzdělávacích výsledků žáků standardními postupy. Četnost zápisů známek pro průběžné informování zákonných zástupců žáků však v některých případech neodpovídala pravidlům stanoveným školním řádem. Pro zjištění úrovně vědomostí žáků a efektivní plánování výuky využívá škola na začátku školního roku vstupní prověrky, jejichž výsledky porovnávají vyučující s výsledky písemných prací po realizovaném opakování učiva. Výsledkem spolupráce a dohody pedagogů je jednotná procentuální škála pro hodnocení kontrolních písemných prací. Škola také dlouhodobě využívá vlastní závěrečné práce z českého jazyka a matematiky na konci 1. a 5. ročníku a jejich analýzu pro sledování vzdělávacích výsledků žáků. Výstupní práce před odchodem žáků na 2. stupeň základní školy mají neměnné zadání. Ředitelka školy tak získává relevantní informace o vývoji vzdělávacích výsledků absolventů školy v průběhu delšího časového období. Z dotazníků určených vycházejícím žákům získává také zpětnou vazbu o jejich spokojenosti s absolvovaným vzděláváním. Informace ze závěrečných prací a žakovských dotazníků poskytují škole efektivní východisko pro práci se vzdělávacím obsahem, ke sledování míry naplnění výstupů školního vzdělávacího programu a pro přijímání vhodných opatření ke zvyšování úrovně poskytovaného vzdělávání. Vyučující posilují snahu žáků motivačním hodnocením. Školní práce si žáci zakládají do portfolií. Při cíleném využití by portfolia byla účelným prostředkem pro nácvik sebehodnocení i dalším vhodným nástrojem pro sledování vzdělávacích výsledků žáků. Podle individuálních potřeb a zájmu žáků zajišťují vyučující doučování jako formu prevence školního neúspěchu či jako další podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Motivací všech žáků k pohybu a aktivnímu zapojení do tělesné výchovy je bodový systém, jehož prostřednictvím je oceňován nejen výkon, ale už i účast žáka v dané sportovní činnosti. Rozvoj pohybových dovedností a tělesné zdatnosti škola podporuje také zapojením žáků všech ročníků do plaveckého výcviku. Škola pořádá vlastní přírodovědnou soutěž, jejíž vítězové uspěli i v přírodovědné olympiádě malotřídních škol. Již tradiční mimoškolní činností je sběr léčivých bylin. Škola úspěchy svých žáků v různých oblastech vyhodnocuje a oceňuje při společném slavnostním zakončení školního roku i za účasti starostky obce. Zůstává také v kontaktu se svými bývalými žáky, a to díky zavedeným návštěvám u příležitosti pololetního vysvědčení v 6. ročníku či při jejich zapojení do pomoci škole v rámci různých akcí i při vedení kroužků. Ředitelka školy si zjišťuje informace o jejich úspěšnosti v dalším vzdělávání také od pedagogů základní školy, kam absolventi přestupují na 2. stupeň.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťuje ředitelka školy v pozici výchovné poradkyně a vychovatelka ve školní družině jako školní metodička prevence. Jejich

kompetence jsou jasně rozděleny, vzájemná komunikace a předávání konkrétních informací dalším vyučujícím probíhá téměř každodenně při společných setkáních. Všechny vyučující měly přehled o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich výukových i výchovných obtížích. Škola však systematicky nesledovala a nevyhodnocovala učební pokroky těchto žáků s cílem zaměřit se na základě těchto zjištění na jejich další podporu ve vzdělávání. Ve školním roce 2021/2022 škola nově pracovala s kombinovaným hodnocením u některých žáků, a to průběžným i na vysvědčení. I přes velkou snahu všech učitelek byly v závěrečném slovním hodnocení rezervy, jeho charakter byl spíše popisný, bez komplexního zhodnocení vývoje vzdělávání daného žáka a výhledu do dalšího období. Prevenci rizikového chování škola účinně uskutečňuje nejen prostřednictvím činností přirozeně začleňovaných do výuky, práce školní družiny i řady akcí upevňujících vzájemné vztahy žáků, pedagogů i rodičů (spaní ve škole, vánoční besídka, halloween, čarodějnický den aj.), ale také širokou nabídkou volnočasových aktivit s různorodým zaměřením (pohybovým, sportovním, manuálním i uměleckým). Vysoká účast žáků svědčí o jejich zájmu o tyto činnosti a jejich kvalitě. Jednotnost vyučujících ve vedení žáků k dodržování pravidel chování a sebekázní, aktivní práce vychovatelky ve školní družině a smysluplná náplň volného času systematicky rozvíjejí osobnost žáků, posilují jejich klíčové kompetence a upevňují vzájemné vztahy žáků napříč všemi ročníky. Důsledkem takto nastavených a realizovaných preventivních strategií je absence závažnějších rizikových jevů v uplynulém období. Výsledky zájmové činnosti škola úspěšně prezentuje na veřejnosti, a to i při větších akcích s dlouholetou tradicí, jako je např. Pohádková náves nebo taneční soutěž Pohořský sřeviček, jíž se účastní i žáci z jiných škol a široká veřejnost.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- V době od minulé inspekční činnosti došlo ke změnám v prostorových podmínkách a materiálním vybavení školy: v budově školy byly rekonstruovány prostory pro činnost školní družiny, která od školního roku 2021/2022 využívá tři místnosti. Škola má nové osvětlení v celé budově, bezpečnost byla posílena zavedením videotelefonu a došlo k obnově počítačů a pořízení další ICT techniky (dotykové panely, tablety).

Silné stránky

- Škola širokou nabídkou volnočasových aktivit poskytovaných zdarma i cíleným jednotným působením všech pedagogů v základním i zájmovém vzdělávání efektivně rozvíjí osobnost žáků, všestranně podporuje jejich zájmy a tvůrčí potenciál a pozitivně působí na zdokonalování sociálních dovedností žáků a rozvoj vzájemných vztahů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vyučující nestanovovaly vzdělávací cíle zaměřené na učení žáků a následně nevyužívaly závěry hodin ke shrnutí probraného učiva a vyhodnocení úrovně dosažení cíle žáky. Nevedly žáky k sebehodnocení ani vzájemnému hodnocení.
- Vyučující dostatečně nevedly žáky k souvislému vyjadřování, zdůvodňování svých odpovědí a názorů a k vlastnímu získávání či ověřování poznatků prostřednictvím samostatné práce s různými informačními zdroji.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Stanovovat po vyhodnocení stávající koncepce a při plánování dalšího období cíle i s konkrétními kroky vedoucími k jejich dosažení a personálním zajištěním. Průběžně vyhodnocovat splnění určených úkolů a přijímat odpovídající opatření.

- Realizovat hospitační činnost i ve školní družině. Poskytovat všem pedagogům konkrétní doporučení směřující ke zkvalitňování vzdělávání.
- Stanovovat konkrétní cíle vyučovacích hodin zaměřené na žáky a využívat závěrů hodin pro zopakování učiva a zhodnocení úrovně dosažení daných cílů. Za tímto účelem vést žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, a to nejen pomocí gest, ale především konkrétním slovním vyjádřením zaměřeným na zvládnutí učiva.
- Zapojovat do výuky ve větší míře metody aktivního učení, podporovat spolupráci žáků a jejich samostatnou práci s různými zdroji informací. Rozvíjet u žáků kritické myšlení a schopnost souvislého slovního vyjádření.
- Zařazovat pravidelně do výuky pohybové či relaxační činnosti pro psychohygienu žáků a podporu jejich soustředění.
- Poskytovat zákonným zástupcům úplné a konkrétní informace o obsahu průběžného hodnocení vzdělávacích výsledků žáků. V závěrečném slovním hodnocení dbát na jeho komplexnost.
- Vyhodnocovat průběžně účinnost podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a využívat tato zjištění pro zacílení jejich další podpory ve vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Pohoří, okres Rychnov nad Kněžnou, vydaná obcí Pohoří s účinností od 1. 1. 2003 ze dne 11. 9. 2002
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 11. 2014, č. j. MSMT – 42052/2014-2
3. Jmenování do funkce ředitelky školy Základní školy Pohoří na období šesti let ze dne 22. 8. 2018, č. j. 192/2018
4. Organizační řád Základní školy Pohoří platný ve školním roce 2021/2022
5. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků pro školní rok 2021/2022 (včetně knihy úrazů vedené ve školním roce 2021/2022)
6. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy – školní rok 2021/2022
7. Doklady pro přijímání žáků k základnímu vzdělávání – školní rok 2021/2022
8. Doklady o dosaženém vzdělání, pracovní náplně pedagogických pracovníků a osvědčení o jejich dalším vzdělávání ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)

9. Povolení výjimky z nejnižšího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného školským zákonem ze dne 12. 7. 2021, č. j. 168/2021
10. Smlouva o zajišťování stravování s Mateřskou školou Pohoří platná ve školním roce 2021/2022
11. Koncepce rozvoje školy – září 2017 – červen 2022
12. Plán práce na školní rok 2021 – 2022
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2021/2022
14. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2021/2022
15. Školní řád základní školy a vnitřní řád školní družiny platné ve školním roce 2021/2022
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
17. Školní matrika základní školy vedená ve školním roce 2021/2022
18. Třídní knihy základní školy a přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2021/2022
19. Rozvrhy hodin tříd a pedagogů základní školy platné ve školním roce 2021/2022
20. Žákovské knížky a notýsky vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
21. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2021/2022
22. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)
23. Program poskytování poradenských služeb platný ve školním roce 2021/2022
24. Minimální preventivní program školy platný ve školním roce 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Olivová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Olivová v. r.

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka
doc. PhDr. Pavel Zíkl, Ph.D., školní
inspektor

Mgr. Ivana Bečková v. r.
doc. PhDr. Pavel Zíkl, Ph.D. v. r.

Ing. Alena Synková, kontrolní pracovnice

Ing. Alena Synková v. r.

V Hradci Králové 7. 7. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Eva Bělohávková,
ředitelka školy

Mgr. Eva Bělohávková v. r.

V Pohoří 25. 7. 2022